

Canvis substancials a les Balears

Mai unes eleccions espanyoles a les Balears no havien afectat tant els partits autòctons com aquesta vegada. Cap formació amb representació al parlament illenc no se salva de les conseqüències de les urnes, si bé els afecta de forma diferent. El PSIB-PSOE és l'únic que se'n veu beneficiat. Tota la resta en surten perjudicats en grau divers.

EL PSIB-PSOE. El partit dirigit per Francesc Antich tenia dos objectius, en aquestes eleccions. Un, mantenir els quatre escons. L'altre, superar de vots el PP. El primer era factible i l'ha assolit. El segon, pareixia molt improbable d'aconseguir, atès que els socialistes només havien guanyat el PP en dues convocatòries electorals a les Balears durant 32 d'anys de comicis. Foren les eleccions espanyoles del 1982 i del 1986, quan el PSOE de Felipe González agranava arreu amb majories absolutes. A totes les altres eleccions celebrades –locals, autonòmiques, generals i europees– havia guanyat el PP. Per tant, l'objectiu socialista era d'antuvi molt complicat. Però l'ha assolit. I encara és més important el fet que a les Balears sempre hi havia hagut un diferencial conservador ampli que ara s'ha esvaït. És a dir, que els resultats de la dreta (actualment el PP; abans Aliança Popular, AP; i, encara més lluny, Unió del Centre Democràtic, UCD) a les Illes sempre eren molt millors que els del seu referent a tot l'estat espanyol. Enguany no ha passat. Per tant, els socialistes no únicament han guanyat, com als anys 1982 i 1986, sinó que l'adversari de la dreta ha perdut aquesta important diferència a favor seu.

La suma d'aquests dos fets ha omplert de satisfacció els socialistes. En una conversa informal amb aquest setmanari, diversos dirigents s'han mostrat perfectament conscients de la gran oportunitat que tenen davant. Mai a la història democràtica no havien estat en tan bona posició per

El 9M té conseqüències serioses per a tots els partits polítics balears amb representació al Parlament.

a créixer i esdevenir tots sols alternativa al PP.

Però encara hi ha un altre element nou: és la primera vegada que hi ha sintonia entre el govern de Palma (presidit pel socialista Francesc Antich) i el de Madrid (de José Luis

Rodríguez Zapatero) durant el gruix d'una legislatura. També és un fet molt rellevant, perquè Antich podrà desenvolupar tota la seva gestió política amb el suport, i les inversions, del govern espanyol.

El PSOE ja prepara els congressos de l'estiu. Una vegada acabat el congrés federal, serà el torn del balear, els de cada illa i els dels municipals. Llavors caldrà dissenyar l'estratègia per a enfortir el partit i fer-lo créixer amb vista a les eleccions locals i balears del 2011. Allà on caldrà fer més feina és a Mallorca. Els resultats combinats del 27 de maig del 2007 i del 9 de març passat ofereixen motius per a l'optimisme socialista a Palma i a les principals ciutats mallorquines,

Francesc Antich (PSIB-PSOE), Pere Sampol (Unitat per les Illes) i Miquel Rosselló (EU-EV).

tot i que són molt millors a les altres illes. Els dirigents del PSOE saben que d'aquí a tres anys s'han d'haver fet més forts a l'illa gran. D'aquí ve que serà substancial de saber com resolen les diferències —si les resolen— les tres persones que formen l'eix del poder socialista a Mallorca: el president Antich, la presidenta del Consell Insular de Mallorca, Francina Armengol, i la batllessa de Palma, Aina Calvo.

El PP. El partit conservador té mala peça al teler. La presidenta, Rosa Estaràs, imitant Mariano Rajoy, anuncià al comitè regional, el dia 11 de març, la intenció d'optar a la reelecció al congrés que es farà tot just acabat l'estatal, que Rajoy ha avançat al juny. La decisió d'Estaràs s'ha d'interpretar com un moviment ràpid adreçat als seus crítics. Amb la intenció clara de mirar de desactivar una

candidatura crítica, que segurament acabarà prenent cos. Bàsicament hi ha en joc dos models de partit. Ho expressava ras i curt Pere Rotger, batlle d'Inca i president del PP de Mallorca, quan deia, la setmana passada, que "cal tornar als orígens". És a dir, al PP del temps de Gabriel Canellas. Allò que Rotger qualificà de "partit regionalista". És la idea

que anima molts crítics envers Estaràs i que de forma difusa defensen bastants de batlles mallorquins conservadors. Perquè seria l'única manera de no enfrontar el 2011 al tot o res, com va imposar Jaume Matas d'ençà del 1996. Dit altrament: la manera de no anar a les eleccions sabent que si no fan majoria absoluta quedaran a l'oposició. En definitiva, per als regi-

El vot CERA fa créixer l'avantatge del PSOE

El recompte dels vots emesos per part dels electors del cens electoral dels residents absents (CERA), és a dir els balears que viuen a l'estranger, ha confirmat la victòria del PSOE sobre el PP a les Illes, i l'ha eixamplada. El CERA era format enguany per 11.028 electors, dels quals van votar 3.341, és a dir, una participació del 30,2%. Els vots vàlids foren 3.121, dels quals 1.807 anaren a parar al PSOE, 968 al PP, 71 a EU-Verds i 54 a Unitat per les Illes. Així, els resultats finals de les eleccions del 9 de març a les Balears són: PSOE, 209.444; PP, 208.241; Unitat per les Illes, 25.630; i EU-Verds, 13.463.

MIQUEL PAYERAS

EFE

El PSOE tindria majoria absoluta al parlament illenc

No es poden extrapolar els resultats d'unes eleccions generals a unes autonòmiques. És un exercici incorrecte perquè la naturalesa dels comicis és prou diferent. Ara bé, a les Balears hi ha una certa tendència de fons a igualar ambdós tipus d'eleccions, que pot anar emergint aquests anys vinents: el bipartidisme. En efecte, si s'observa l'evolució electoral des de mitjan anys 90 fins avui, es detecta aquest flux de vot cap als dos grans partits. És un corrent de profunditat del qual gairebé ningú no vol prendre consciència, però tanmateix és inequívoc. Entre les eleccions espanyoles del 1996 i les de 2008, el vot a PP-PSOE ha passat del 81% al 88%. I entre les balears del 1995 i les del 2007 ha progressat del 69% al 78%. És a dir, als comicis generals creix el bipartidisme d'un 7%, mentre que en el mateix període als autonòmics puja d'un 8%. Si al bienni 1995-1996 la diferència (entre generals i autonòmiques) era de 12 punts, a l'actual 2007-2008 s'ha reduït a 9. És a dir, que

la tendència de fons és a igualar resultats del bipartidisme en tots dos tipus d'eleccions. Tot i que és lògic de pensar que sempre hi haurà una diferència, en el context d'aquesta tendència igualadora del bipartidisme l'extrapolació pren una certa consistència.

I si es projecten els resultats del 9 de març com si fossin els d'unes hipotètiques eleccions al parlament balear, els resultats indiquen que la composició de la cambra seria sensiblement diferent de com és: el PSOE hi tindria majoria absoluta, amb 30 escons; el PP n'obtingria 27 i l'única formació minoritària seria Unitat per les Illes amb 2 diputats. És un exercici teòric sense cap validesa perquè, ja ho hem dit, són eleccions de naturalesa molt diferent. Però en el context de creixent bipartidisme que té tendència a reduir les diferències entre ambdós tipus de comicis, és convenient de tenir present la simulació com a exemple d'allò que hi ha en el comportament sociològic profund dels balears.

onalistes cal canviar les actituds per poder pactar, si fos el cas, amb UM. El problema és qui podria encapçalar aquest corrent. Totes les mirades convergeixen en Jaume Font, actual portaveu del PP al Consell Insular de Mallorca. Però ell guarda silenci. De moment.

Per contra, Estaràs és la continuació d'un PP amb imatge dura davant dels nacionalistes, la cara d'un partit alineat a la perfecció amb el discurs i la línia política que marquen la central a Madrid i sense cap escletxa per on es pugui esmunyir el regionalisme. Tot i que no cal descartar que Estaràs, segons què passi al congrés estatal del PP, s'acosti als regionalistes.

Sigui com sigui, la situació en què es troben els conservadors de les Balears és la més dolenta de la seva història d'ençà que hi ha autonomia. Mai no s'havien enfrontat a tres anys de legislatura sense poder rellevant a Balears, sense poder a Madrid i amb divergències serioses dins de casa.

Unitat per les Illes. El president d'UM, Miquel Nadal, dies abans de les eleccions, digué que Unitat era "una excursió i no un matrimoni". Tota una declaració d'intencions sobre cap a on pot anar UM després del fracàs electoral. No sembla tenir

Els dirigents del PSOE saben que d'aquí a tres anys han de ser més forts a Mallorca

gens de ganes de reeditar la coalició nacionalista i pensa presentar-se sola el 2011, amb mans lliures per a pactar amb l'esquerra o amb la dreta. La setmana passada, aquest setmanari va poder parlar amb un diputat d'UM, que definí Unitat d'"experiment que han volgut fer aquells que no entenen que la política vol dir ser pragmàtic". I va afegir: "S'espera que ho hagin entès." Tampoc al PSM no sembla haver-hi gaires ganes de mantenir viva Unitat. El secretari general, Biel Barceló, considerarà el resultat electo-

UM no sembla tenir ganes de repetir la coalició nacionalista i el 2011 es presentarà sola

ral com un fracàs del qual s'han d'extreure conclusions, i deixa entreveure que l'opció del seu partit per al 2011 serà diferent.

En canvi, el líder d'Entesa per Mallorca, Biel Huguet, s'ha manifestat a favor de mantenir Unitat amb vista al futur. I també des de fora dels partits, algunes veus del nacionalisme social i cultural han coincidit en la necessitat de preservar per al futur una única oferta electoral nacionalista. Però no sembla, si més no hores d'ara, que sigui una opció gaire factible.

EU-Verds. La direcció d'EU no s'ha torbat a proclamar la necessitat de renegociar el Bloc que PSM, EU, Verds i ERC formaren a les eleccions autonòmiques de l'any passat. Els dirigents esquerrans instaren el PSM a reflexionar sobre el fracàs electoral d'Unitat i a avenir-se a parlar de la possibilitat de refer la coalició, si bé, especificaren, haurà de ser una negociació sense presses i en profunditat. Els d'EU estan molt molestos amb el PSM per haver-los abandonat per anar-se'n a Unitat. Significativament, a més, EU no féu cap menció de l'altre soci del Bloc, ERC.

Miquel Payeras